

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Міжнародний протокол перекладача

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>2 курс, 4 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ECTS / 120 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладач:

Серебрякова Валерія Вадимівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри «Філологія», serebriakovavaleriia@gmail.com

Метою дисципліни «Міжнародний протокол перекладача» є поглиблене вивчення і ознайомлення ЗВО з теоретичними положеннями дисципліни та нормами міжнародного права пов'язаних із професійною діяльністю перекладачів, набуття спеціальних навичок та вмінь міжкультурної комунікації, організацію професійної діяльності та правила поведінки перекладача під час ділового спілкування та виникнення непередбачуваних обставин.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти знає:

- компетентності та компетенції перекладача;
- основні норми міжнародного етикету;
- правила поведінки перекладача під час переговорів/бенкету/замовником;
- дресс-код перекладача;
- як оволодіти своїм голосом;
- тренувати та розвивати пам'ять;
- що таке глосарій та як його створити;
- протокольні вимоги щодо організації перекладацької діяльності;
- поширені проблеми, з якими може стикатися перекладач під час перекладу;
- як поводити себе під час виникнення непередбачуваних обставин;
- головні відмінності міжкультурного спілкування.

Здобувач вищої освіти вміє:

- розрізняти особливості мовленнєвого етикету та мови рухів тіла, характерні для різних національностей;
- застосовувати на практиці правила поведінки перекладача;
- інтерпретувати емоційне мовлення, жарти;
- коректно вживати евфемізми;
- уникати небажаної лексики;
- усвідомлювати відповідальність за переклад, слідувати правилам конфіденційності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Загальні положення перекладацької професії. Статус перекладацької професії. Компетентність та компетенції перекладача. Навики білінгвізму. Знання культур	2	4		8
2	Тема 2. Етика та етикет перекладача. Інструмент перекладача: пам'ять, голос, форма. Правила перекладу емоційного мовлення.	2	2		8
3	Тема 3. Професійна етика. Моральні принципи перекладача: відповідальність перекладача за переклад, конфіденційність, робота із замовником.	2	2		8

4	Тема 4. Алгоритм роботи перекладача. Трансформаційний підхід: визначення, принцип еквівалентного перекладу. Денотативний підхід: визначення, основні механізми перекладу. Переклад з точки зору комунікативної теорії перекладу.	2	4		8
5	Тема 5. Когнітивні процеси кодування та декодування під час перекладу. Глосарій. Синхронний переклад: його особливості, умови й складності праці перекладача-синхроніста. Психофізіологічна напруга в роботі перекладача-синхроніста.	2	4		8
6	Тема 6. Послідовний переклад. Особливості послідовного перекладу. Відмінності послідовного перекладу від синхронного.	2	2		8
7	Тема 7. Письмовий переклад - сходинка до творчості. Переклад художньої літератури. Особливості перекладу науково-технічної літератури.	2	2		8
8	Тема 8. Автоматизований переклад. Особливості автоматизованого перекладу. Відмінність між «електронним» і «живим» перекладачем. Яку допомогу надає перекладачеві-професіоналу автоматичний переклад.	2	4		8
Всього		16	24		80

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною «Діловий етикет перекладача» забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль –	Аудиторна та самостійна навчальна	

диференційований залік	робота	50
	Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Який статус професії перекладача серед інших професій? Чи адекватно оцінюється праця перекладача в нашій країні та в країнах пострадянського простору? Як оцінюють цю професію в країнах Європи та за океаном?
2. Які існують спілки, що представляють перекладачів та захищають їхні інтереси?
3. Що таке компетентність та компетенція? В чому відмінність цих двох понять?
4. Які компетентності притаманні перекладачу?
5. Якими компетенціями має володіти перекладач?
6. Що таке білінгвізм?
7. Розкажіть про механізм розвитку білінгвізму.
8. Чи необхідно перекладачу володіти знаннями про рідну культуру? Навіщо?
9. Чи повинен перекладача знати особливості культури народу, на мову якого він перекладає? Поясніть чому.
10. Що передбачено діловим етикетом перекладача? Розкажіть про правила поведінки перекладача під час переговорів та бенкету, його дресс-код, манери.
11. Розкажіть про особливості пам'яті усного перекладача.
12. Які особливості голосу усного перекладача?
13. Розкажіть про правила перекладу емоційного мовлення.
14. Що передбачають моральні засади перекладача?
15. Розкрийте алгоритм роботи перекладача. Розкажіть про процес кодування та декодування під час перекладу.
16. Що таке трансформація та інтерпретація? Розкажіть про відмінності даних понять?
17. Що таке глосарій? В чому полягає відмінність глосарія від словника?
18. Розкажіть про правила складання глосарію.
19. Які існують види усного перекладу? Назвіть їх і дайте визначення кожному виду.
20. Що таке синхронний переклад? Розкажіть про особливості синхронного перекладу.
21. В чому полягає складність праці перекладача-синхроніста?
22. Що розуміється під поняттям *психофізіологічні аномалії* в роботі перекладача-синхроніста?
23. Що таке послідовний переклад? В чому полягає відмінність послідовного перекладу від синхронного?
24. Розкажіть про рутину послідовного перекладу.
25. Розкажіть про особливості письмового перекладу.
26. В чому полягають особливості перекладу художньої літератури?
27. В чому полягають складності переклад науково-технічної літератури?
28. Розкажіть про відмінності перекладу художньої та науково-технічної літератури.
29. Що таке автоматизований переклад? Його особливості.
30. Розкажіть про місце автоматизованого перекладу на сучасному етапі перекладацької діяльності.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник. Київ: Знання, 2005.
2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2002. 208 с.
3. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Київ: TEMPUS. 317 с.
4. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Нова книга, Вінниця, 2008. 511 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Нова книга, Вінниця, 2000.
6. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Київ, 2006.
7. Baker M. In Other Words: A Course Book on Translation. London; Routledge, 1992.
8. Ethics of Interpreting and Translating: A Guide to Obtaining NAATI Credentials. Canberra: National Accreditation Authority for Translators and Interpreters Ltd, 2010. 10 p.
9. Gouadec D. Translation as a Profession. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2007. 396 p.

Допоміжні джерела

1. Багмут Й. А. Проблеми перекладу суспільно-політичної літератури українською мовою. Київ, 1968.
2. Бекрешева Л. О. Теорія та практика перекладу. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. 40 с.
3. Бик І. С. Теорія і практика перекладу. Львів: ЛНУ. 122 с.
4. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. Київ: Ленвіт, 2006. 175 с.
5. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів. Київ: «Ленвіт», 2007. 416 с.

Електронні ресурси

1. Етика перекладу в інформаційному суспільстві: постановка питання / О. С. Скубашевська // URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14494/Skubashevaska.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Про перекладацьку етику. URL: <https://svitmov.com/на-допомогу-перекладачу/про-перекладацьку-етику>
3. Allain J.-P. The role of ethics in deregulated 21st century. URL: <http://jaits.jpn.org/home/kaishi2001/pdf/09-allainfinal.pdf>